

Raport cu privire la vizitele de supervizare în teren a proiectelor TB și HIV finanțate de Fondul Global, sem. II, 2024

17 octombrie 2024

În semestrul II al anului 2024, au fost efectuate vizite de supervizare în teren pentru a evalua implementarea proiectelor în domeniul prevenirii și controlului TB și HIV/SIDA, finanțate de Fondul Global. Locațiile selectate pentru aceste vizite au fost:

- **Asociația Psihologilor Tighina, or. Căușeni (componenta TB)**
- **AO GenderDocM, or. Chișinău (componenta HIV)**

Lista participanților:

1. Aurelia Popov – Ministerul Sănătății (MS)
2. Anastasia Semeniuc – Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM)
3. Andrei Corloteanu – Programul Național de Răspuns la Tuberculozei (PNRT)
4. Iurie Climașevschi – Programul Național HIV/SIDA/ITS (PNHIV)
5. Veronica Zorilă – Recipientul Principal UCIMP
6. Svetlana Maciuca – Recipientul Principal UCIMP
7. Tatiana Cotelnic-Harea – Subrecipientul Centrul PAS
8. Adelina Sochircă – Secretariatul Consiliului Național de Coordonare (CNC)
9. Silvia Stratulat – Secretariatul Consiliului Național de Coordonare (CNC)

Scopul vizitei: Supervizarea procesului de implementare a grantului oferit de Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul TB și HIV/SIDA, gestionat de către Recipientul Principal (RP) – IP UCIMP DS și SR - Centrul PAS.

Informație de fond privind vizitele de supervizare în teren: Consiliul Național de Coordonare a Programelor TB și HIV/SIDA/ITS are responsabilitatea de a superviza granturile oferite Republicii Moldova de Fondul Global. Procedura de supervizare include evaluarea semestrială a progreselor și a problemelor întâmpinate, realizată de către Comisia Națională de Experți (CNE). Vizitele în teren reprezintă un exercițiu de supervizare, conform Planului național de supervizare a CNC, având ca scop evaluarea, la fața locului, a rezultatelor implementării granturilor și formularea de recomandări pentru îmbunătățirea indicatorilor acestora. În cadrul vizitelor participă membrii CNC TB/SIDA, membrii Comisiei Naționale de Experți, reprezentanții echipelor RP și a Programelor naționale.

Situația generală, constatări și propuneri per proiect:

Vizitele au inclus prezentări din partea reprezentanților A.O. Asociația Psihologilor Tighina și AO GenderDocM, care au expus scopurile și activitățile proiectelor implementate.

- Scopul general al proiectului implementat de Asociația Psihologilor Tighina urmărește să reducă suferința umană și povara socioeconomică asociată cu TB. Proiectul își propune să contribuie la crearea unui mediu favorabil și a unor sisteme centrate pe persoană, sensibile la gen și bazate pe drepturile omului, facilitând astfel un răspuns eficient și sustenabil la TB. Acesta include extinderea accesului la servicii moderne de diagnostic, tratament și prevenire în raioanele Căușeni și Hîncești.
- Proiectul implementat în cadrul Asociației Obștești GenderDoc-M se concentrează pe prevenirea HIV și a infecțiilor transmise în rândul bărbaților care practică sex cu bărbați, utilizatorilor de droguri noninjectabile (ChemSex) și comunității LGBT+ (lesbiene, gay, bisexuali și transsexuali+) din Moldova.

Participanții la vizite au avut ocazia să interacționeze direct cu personalul implicat în implementarea proiectelor și cu beneficiarii acestora. Această interacțiune a permis o

înțelegere mai profundă a provocărilor întâmpinate și a impactului activităților desfășurate în comunități.

În urma dialogului, participanții au apreciat activitățile și realizările implementatorilor, totodată, au identificat mai multe aspecte ce necesită îmbunătățiri.

Constatările și recomandări pe proiectul AO Asociația Psihologilor Tighina

1. Colaborare dificilă cu APL-uri și IMSP-uri: Există dificultăți în colaborarea cu autoritățile publice locale (APL) și instituțiile medicale în promovarea activităților destinate grupurilor vulnerabile la infecția cu tuberculoză (TB).

Recomandare: Îmbunătățirea procesului de colaborare între organizațiile societății civile (OSC) la nivel comunitar, APL-uri, serviciile de asistență socială și medicală, precum și alți actori relevanți (poliție, biserică). Promovarea activităților organizate de OSC, la nivel de comunitate, destinate grupurilor cu risc sporit de infectare cu TB de către actorii relevanți.

2. Listele persoanelor cu risc sporit de infectare TB nu includ toate persoanele din grupurile de risc din localitate: Listele persoanelor expuse unui risc sporit de infecție cu TB nu sunt exhaustive, neincluzând toate persoanele din grupurile vulnerabile din comunitate.

Recomandare: Implicarea tuturor actorilor locali în identificarea persoanelor din grupurile de risc și consultarea listelor cu aceștia. Este necesară convocarea periodică a Comisiei de Siguranță și Securitate în Sănătate (formată din reprezentanți ai APL, Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Inspectoratului de Poliție, etc.) pentru a discuta activitățile și intervențiile în răspunsul la TB la nivel local.

3. Resurse umane insuficiente în sistemul medical și realizarea parțială a activităților de depistare a persoanelor cu TB în sistemul de asistență primară

Recomandare: Implicarea activă a OSC în procesul de depistare a persoanelor cu risc crescut de infecție cu TB.

Constatări și recomandări pe proiectul Asociației Obștești „Genderdoc-M”

1. Indicator de risc scăzut în atingerea obiectivului: Pachetul de bază PTH are o realizare de 31% în primele 9 luni ale anului 2024. Acesta se concentrează pe persoanele care încep pentru prima dată tratamentul ARV, copiii cu HIV, femeile însărcinate cu HIV+, pacienții cu co-infecție HIV/TB și cei care reinițiază tratamentul ARV după o pauză. Organizația implicată colaborează în principal cu grupuri țintă precum BSB, BSB-PCDN și TG, având un accent mai redus pe PTH.

Recomandare: În cadrul planificărilor contractuale pentru pachetul de bază PTH, este esențial să se țină cont de prioritățile actuale ale organizației.

2. Solicitarea datelor personale pentru accesarea PrEP: Acest lucru descurajează beneficiarii conform CLM realizat de GDM.

Recomandare: Implementarea unui sistem de furnizare a serviciilor PrEP care să fie codificat, permițând atragerea unui număr mai mare de beneficiari fără necesitatea prezentării actului de identitate.

3. Dificultăți în procesul de livrare a medicamentelor și consumabilelor la depozitul AO. Conform contractelor între UCIMP și furnizor, livrările sunt indicate către beneficiarul final - GDM. Ridicarea unor cantități mari de la depozitul SDMC complică procesul și necesită angajarea de hamali suplimentari, ceea ce nu era prevăzut inițial în proiect. Reprezentanții UCIMP au precizat că aceste situații pot apărea doar o dată la trei ani, în perioada de tranziție între granturi.

Recomandare: Stabilirea unui mecanism clar, conform contractului cu furnizorul, pentru a asigura livrarea directă către organizația GDM.

4. Lipsa indicatorilor pentru cascada 90-90-90 în grupul BSB care să argumenteze indicatorul de depistare PTH inclus în anexele contractului de finanțare.

Recomandare: Elaborarea unei cascade 90-90-90 specifice pentru grupul BSB, pentru a facilita identificarea soluțiilor și pașilor necesari în fiecare etapă.

5. Validarea tardivă de către Unitatea de Coordonare a Programului Național HIV a beneficiarilor serviciilor de prevenire, cât și PTH. Acest lucru contribuie la întârzierea transferului resurselor financiare de către UCIMP.

Recomandare: Acordarea unui avans de 5-10% din transa II până la validarea beneficiarilor.

6. **Constatarea GDM:** Implicare/participare scăzută a membrilor CNC în susținerea drepturilor comunității LGBTQI+, scăderea nivelului de homo/trans/bi-fobie și stigmatizare a comunității în special la discursurile de ură în perioadele electorale sau la evenimentele anuale organizate de comunitatea LGBTQI+, fapt ce constituie o barieră importantă în accesarea serviciilor și acoperirea beneficiarilor cu servicii de prevenire, tratament și suport.

Recomandare GDM - Implicare mai activă în activitățile anuale ale organizației, reacție la discursurile de ură, facilitarea proceselor de schimbare a legislației care să ofere atât acces la drepturile sale cât și la serviciile de sănătate atât pentru persoanele Transgender, cât și pentru comunitatea LGBTQI+.

Recomandările formulate vor fi prezentate pentru discuții în cadrul următoarei ședințe a Comisiei Naționale de Experți, cu scopul de a optimiza implementarea proiectelor și a îmbunătăți indicatorii granturilor Fondului Global.

Elaborat:

Secretariatul CNC TB/SIDA
Octombrie, 2024